

Denne artikkelen kan kopieres fritt og viderefremidles til andre.

En forutsetning er at navn på utgiver (Strinda historielag), årbokas årstall og forfatter(e) oppgis.

Det må ikke foretas endringer i artiklene.

Det er ikke tillatt å skanne eller kopiere bilder i bøkene for bruk i andre sammenhenger.

Noen navn på veier på Strinda

Av Kristofer Grendahl

I 1983 utkom Wilhelm K. Størens bok "Sted og navn i Trondheim", og i 1996 kom "Trondheim Byleksikon" av Terje Bratberg. Disse bøkene forklarer navnenes betydning og inneholder historiske opplysninger. Det har kommet til nye veier og gater.

Sildråpevegen

Ordet sildråpe er ikke lenger kjent av alle. Sildråpe eller silesup er i forskjellige dialekter "smakesup" av nysilt spenevarm melk. I eldre tid var det betraktet som en god drikk som man trakterte gjester med, men ikke alle likte den.

Jeg viser til Ragnhild Landes artikkel på side 62 om bakgrunnen for navnet Sildråpevegen.

Ole Aasved veg

Ole Andres Aasved ble født i 1834. Han var lærer og eier av Søndre Loholt. Han var sekretær for Formannskapet og fikk i 1870-årene omlagt og bygd den nye Jonsvannsveien. Den gamle veien gikk opp Bergsbakken, forbi Heggdalen, mellom de to Loholt-gårdene, syd for Dragvoll og forbi eller gjennom Stokkan. Den nye veien fikk ny trase, bl.a. fra Moholt til Ramstad.

Aasved fikk i oppdrag sammen med Lars Sæther på Vestre Moholt og Torsten Gundersen på Østre Berg å foreslå ny inndeling av skolekretsene. Resultatet ble den kretsinnndeling som gjaldt inntil for få år siden og som i store trekk gjelder fremdeles. Åsvang skole ble bygd ved den nye Jonsvannsveien. Ifølge tradisjonen er skolen oppkalt etter Aasved, og det var meningen at han skulle bli den første læreren ved skolen. Han ble imidlertid syk og døde 46 år gammel omtrent på den tid skolen ble innviet i 1881.

Ole Aasveds veg ligger nedenfor (nord for) terrassehuset i Berghheim.

Brit Grytbaks veg

Brit Grytbak ble født i Rindal i 1861 og døde på Strinda i 1938. Hennes far døde bare 42 år gammel, og enken satt på plassen Austre Rinnvollen med 9 uforsørgede barn. Brit og hennes søster Mali gikk på et lærerinnekurs i Meldal sommeren 1880. I 1860-årene ble det hevdet at kvinnelige lærere nok kunne gjøre tjeneste som håndarbeidslærere for "pikébørn", men neppe ville være brukbare som lærere for gutteklasser. Det var dog ett moment som talte for å bruke kvinner i skolen: Det var langt billigere arbeidskraft! 20 år seinere ble det offentlig gitt uttrykk for et helt annet syn på kvinner i læreryrket. I den store skolekommisjo-

nens innstilling av 1887 finner vi bl.a. følgende utsagn: *“Thi indenfor skolen er jo nu alle enige om, at kvinderne har en ligeså nødvendig gjærning at gjøre som mændene. Det er ikke for at faa billigere arbejdskraft, at man har aapnet kvinderne adgang til lærergjærningen, det er forat de særegne kvindelige evner kan komme børnene tilgode”*. I 1869 ble det vedtatt et tillegg til gjeldende lovgivning både for byskolen og landsfolkeskolen om at også kvinner kunne beskikkes til lærere i allmueskolens lavere klasser. Ifølge Erling Smemo var kvinners plass i skolen en kampsak på denne tiden, og det viser derfor stort mot og personlig innsatsvilje hos søstrene Brit og Mali Grytbak, henholdsvis 19 og 16 år, å bestemme seg for å ta den nødvendige utdanning som lærerinne.

Brit Grytbak ble tilsatt som lærerinne ved Åsvang og Nidarvoll skoler i 1884, seinere i full post ved Åsvang inntil hun gikk av med pensjon 1. januar 1922, ifølge Strinda Bygdebok *“etter et rikt*

og samvittighetsfullt arbeid i skolens tjeneste”.

Veien ligger like nedenfor (nord for) terrassehuset i Bergheim.

Vegamot

Ved krysset Jonsvannsvegen og Steinanvegen lå Voll forsøkgård og avholdslokalet Veiskillet. Begge disse navnene er uten videre forståelige. Der lå også Strinda Handelssamlag, seinere Strinda Samvirkelag og “Prix”. Navnet på selve eiendommen var Vegamot. Ordet “mot” i betydningen møte fins fremdeles i navn som Åmot og f.eks. i Bjørnsøns dikt “Mitt følge”, hvor det står bl.a. - *“Godt mot ! du hilste på fler enn meg”*. I et veikryss både møtes og skilles veiene. Veien som går mellom det nå omstridte bygget hvor bl.a. Rimi holder til, og det litt eldre bygget hvor Coop har sine forretningslokaler, har nå fått det gamle navnet Vegamot.

Utsikt fra Bergheim terrasse oktober 2002. Veien i forgrunnen med alle bilene er Brit Grytbaks veg, og Ole Aasveds veg er bak denne. Åsvang skole er under utbygging.